

Mahkila.

„Dſeedonis“ konzerts. Pirms pahris gadeem nodibinatais vihtuitoris „Dſeedonis“ ir weena no visasstiwakām ūoruorganisācijam. Rupat notiku-
jās konzerts bija mēlts Jurjanu Andreja vihručora darbeem. Programā 15 darbi, gan tautasdziesmas, gan originalkompozīcijas. No-
klaujoties gaifchi bij jaftatama Jurjanu Andre-
ja muſikālā ūja vīni vihručora dſeesmu no-
mādā. Dſeesmu teiktos dominē tautiskas atmo-
das doma, muſikā romantika ar weegli plūksto-
ſchām mēldijām. „Dſeedona“ divīgents See-
ri nſch rukpigi eestvieljs programu un fēmigi
weiza ūtou uſdewumu. Darbā wehrojamī daſchi
wehretigi ūfneegumi, ūas dod zetību tuvotees
augstakās ūoru ūulturas ūchwoſum. Tīlai nepa-
gurt, neapštahēes! Morim jazenīchas ūfneegt
dſeedajumā ūmalbařu noſtanoojuvu, waināt man-
ju, ifteiſīmes daſchadības. Kori ap 30 dſeedaju
ar atſihstamu baſhsmaterialu. Wehlams, ja 1.
tenorus wotetu paſtiprinat ar daſchām Labīšani-
gām baſhim. Kora dſeedajumos ūa ūolisti ūſta-
jās tenors A. Rjabins-Rjabinowis un baritons
O. Blažjons, no kureem ihpārchi pehdejam pati-
fima baſhs. Bij labi apmeleets.

E. Brufubahrda.

«DZIEDONIS» — GORĪCIJĀ

Vakar un šodien Ziemeļitālijas kalnu pilsētiņā Gorīcijā notiek starptautisks koru konkurss, kurā Padomju Savienību pārstāv Rīgas Poligrāfiķu centrālā kluba Tautas vīru koris «Dziedonis».

Pirms došanās ceļā kora galvenais dirigents un māksliniečiskais vadītājs Latvijas PSR Tautas skatuves mākslinieks Imants Kokars pastāstīja:

«Mūsu ceļš ved vispirms ar vilcienu uz Maskavu, pēc tam ar lidmašīnu uz Milānu un tālāk uz Triestu. Gorīcija atrodas apmēram 30 kilometrus no Triestas un ietilpst Venēcijas apgabalā.

Ir zināms, ka sacensība šai konkursā notiek divos gājienos — polifonajās oriģinālkompozīcijās un tautas mūzikā. Zināms arī, ka konkurss populārs ar viendabīgo koru uzstāšanos,

kaut gan starp 25 kolektīviem no 20 valstīm būs arī jauktie.

Mums ir gods pirmajiem šai sacensībā pārstāvēt Padomju Savienību, un tādēļ tai esam gatavojušies joti rūpīgi. Piedālisimies abos konkursa gājienos. Tādēļ 9. un 10. septembrī turiet par mums ikšķus. Katrā gājienā jāizpilda trīs skaņdarbi.

Obligātais skaņdarbs polifono oriģinālkompozīciju sacensībā ir Cipriano de Rores «Motete». Paši esam izvēlējušies M. Zariņa dziesmu no cikla «Taizeļa brīnišķīgie piedzīvojumi» — «Taizels izjoko kēniņu», kuras finālā ieskanas «Pūt, vējiņi!» motīvs, un igauņu komponista Veljo Tormisa «Litāniju Pērkonam».

Tautas mūzikas konkursā dziedāsim «Kāzu dziesmu» Valtera Kaminska apdarē, «Cuči, mana līgaviņa» Jēkaba Graubi-

na apdarē un igauņu tautas dziesmu «Jaungada joks» Gustava Ernesaksa apdarē.

Pēc konkursa — lai nu kā mums tajā būs veicies (bet sliks tāču tas karavīrs, kas necer kļūt par generāli...) — paredzētas ekskursijas pa Venēciju, Triestu, Milānu un arī koncerti.

Atcerēsimies — 1974. gada vasaras beigās Imants Kokars ar kamerkorī «Ave sol» piedalījās koru konkursā Itālijas pilsētā Areco. Toreiz rīdziniekiem smaidīja uzvaras laime. Tagad «Dziedona» vīriem, kuri šovasar «dziesmu karā» kluva par uzvarētājiem Tautas vīru koru grupā, jāsaka savs vārds. Gaidīsim, kāds tas būs, kad 16. septembrī ceļotāji atgriezīsies mājās.

Dz. Purene

Tā apmēram dzejiski varētu nosaukt 16. un 18. novembri universitātes aulā notikušos koncertus, kuros uzstājās mūsu cienījamie Tautas kori, kas abi nesuši tālu pasaulei latviešu ko- rā dziedāšanas tikumu. Pirms gadiem, kad pianists Vens Kla- iens Maskavas konkursā izci- mu laureātu godu, rakstīja, ka tā kā tikai pēc tam vīnu pa istam sākuši cienīt pašā Ameri- kā. Domāju, ka šis piemērs uz mūsu koriem pēc panākumiem īrēnes ištī attiecīnāms nebūtu, labi vārdi tiem veltīti jau ag- rāk. Tomēr atcerēties to nekai- tētu, citādi pašreizējā, nekad nebūjušā skanīgo koru bagātībā daži diriģenta un dziedātāja pasuzīlēdzīgais darbs var paitē nezmanīt.

Lai gan, cik to attālumi at- jaun cēsos klausīties «dzīvīas» kori dziesmas, nav gadījies vie- nā vakarā dzirdēt uzreiz divu spārtautiski izcili koru sniegumu. Kaut vai tādēļ šie koncerti bijuši notikums mūsu kultūras dzīvē. Kad man jautāja par koncerta iespāidiem, pirmajā brāļu atturējos bilst vārdu, jo kvalificētam sniegumam ne- piešķems tikpat kvalificēts re- cenzents. Bet tad atcerējosi: par spārtiski muzikālo taču man nāc jāzsakās, to ēnainajā Hā- gas kanālu krastmalā jau pa- veleusi siva žūrija, to zem Itā- lijas ašas gaismēnas zīmējošās

saules jau paveikusi otru, daudz pieredzējusi žūrija. Un abu lē- mums bijis absolūti pozitīvs. Man tātad atliek piebilst, kas no iespāidu bagātības ipaši šķiet izceļams.

Visspīrs sekojošais. Saubos, vai R. Vintules dziesmā ievas līču krastos smaržotu tik ro- mantiski kā tovakar, vai V. Tor- misa ekstātiski fascinējošā «Li- tānijā» pērkonu lūdzot tiešām sagaidītu veldzējošās lietus lā- ses, vai P. Plakida dziesmā vā- lodzes saucīši bula laikā tā at- balsotos un kļūtu par zaigojo- šām virsotnēm (piemērus varētu turpināt), ja minētās dzies- mas dziedātu kori ar mazāk ie- vingrinātām spējām, un savu- kārt ja «Dzintaru» un «Dziedo- ni» pa atsevišķu balsu takām līdz augstajam polifonijas kal- nam nebūtu uzveduši diriģenti Ausma Derkēvica, Imants Cepi- tis, Imants Kokars. Viņi ir at- raduši savus korus, «Dzintars» un «Dziedonis» savus diriģen- tus.

Tātad šie kori veiksmīgi izpil- dijuši katrs ištī laba kora uz- devumu: bagātinājuši repertuā- ru vispār, tie no nedzīvas, kaut raibas nošu lapas «izbūruši» un iesvētījuši dzīvei jaunus skan- darbus, kuri savu dzīvi turpinās varbūt vēl tad, kad vairs nebūs to, kuri pirmo reizi parādīja, cik daudz daudzbalsīgas dailes slēpjelas jau minēto komponistu,

tāpat V. Kaminska, M. Zariņa un citu nošu lapās. Tātad abi kori, augdamī paši, palīdz augt latviešu mūzikai.

Tāpat jāpiemin abu koru re- pertuāru vērienīgums, reizē sti- listiskās iespējas, kuras jau pa- manījušas augstās žūrijas ārzemēs. Repertuāra skalas vienā galā katedrālēs dzimūšās motē- tes, otrā — dzirkstīgās Kaſistra- tova un Ernesaksa tautasdzies- mu apdares, vidū Jēk. Graubiņa liegā «Cuči, mana ligavīna», V. Kaminska «Kāzu dziesma», drastiskais, reizē aizejoši sku- migais M. Zariņa Taizela stāsts. Te vieta patikamam secināju- mam — abiem koriem spāri plaši, tie koncertos neapstājas pie Latvijas robežām, bet tuvi- na mūs ar citu tautu kultūru, tiltu uz citu tautu dvēselēm cel- dami.

Un beidzot daži salīdzinājumi ar diviem nesen Rigā dzirdētiem koriem, kuriem līdzī, varbūt pat dažus soļus pa priekšu, iet ievē- rojama reputācija. Tie ir Hāgas karaliskais viru un Romas «Santa Cecilia» koris.

Par slavenajiem itāliešiem, nepretendējot uz kategorisku spriedumu, man gribētos teikt: lielisks koris, skaistas balsis, kas Palestrinas darbus pasnie- dza mazliet vienmuļi. Skiet, la- bākie mūsu kori tās pašas dziesmas tulkotu dzīvīgāk, tu- vāk pieķūstot klausītāju dvēse-

lēm. Un holandiešu viri bija pārsvarā paveci, bez vainas vai- nīgi, ja balsis reizēm pagura. Te ar prieku jāsaka: kas «Dzin- tarā» jaunu meiteņu un siev- uļu! Ir prieks, ka šai konservē- tās mūzikas laikmetā arī zinā- mā jaunās paužušas daļā nav izzudusi patika dziedāt pašam un dziedāto izjust. Sis «jaunās asinis» ir ne tikai šo koru, bet savā ziņā visas mūsu mūzikas dzives ritādienas veiksmē.

Un tomēr šai sakarā gribas izteikt arī mazliet citādi ietone- tu novēlējumu. Koris — tas ir cilvēki. Dirigents — tas ir cil- vēks. Darba griba un spējas abiem nepieciešamas. Tomēr dzimtsarakstu nodāļā nevaram pasūtīt noteiktam gadam tik un tik dziedātājus un diriģentus ar muzikālu dzirdi un entuziasma piedevu. Kora uzplaukumā sava nozīme joprojām ir arī tam, ko saucam par laimigu apstākli un cilvēku satikšanos. Sis labvēlī- gais «zvaigžņu stāvoklis» nevie- nam korim neturpinās mūžigai. «Dzintars» un «Dziedonis» šodien ir spēju pilnbriedā. Tādēļ šai «plaužu laikā» izmantoja- mas visas saulainās dienas, tā- dēļ no sirds novēlu daudz, daudz koncertu gan mū- su zemē, gan tālu tālu aiz tās robežām!

Miervaldis Birze

PĒC
TĀLIEM
CELIEM

«NEUE WESTFÄLISCHE ZEITUNG»:

«KORIS, KAS IR VIENREIZĒJA PARĀDĪBA»

PAR TAUTAS VĪRU KORA «DZIEDONIS» VIESOŠANOS RIETUMVĀCIJĀ

Kā zināms, šogad maijā notika PSKP CK generālsekretāra, PSRS Augstākās Padomes Prezidijs priekšsēdētāja Leonīda Brežneva vēsturiskā vizite Vācijas Federatīvajā Republikā. Tieši šajā abu valstu vadītāju augstākā līmenā sarunu prieķšvakarā un norises laikā Rietumvācijā viesojās Latvijas pazīstamais Tautas vīru koris «Dziedonis», tādējādi apliecinot padomju un vācu tautu ciešos kultūras sakarus, kas sevišķi rosigi kļuvuši pēdējos gados un kuri pēc Bonnā noslēgtiem ligumiem attīstīties ar vēl plašāku vērienu.

«Dziedona» braucienam ir prieķšvēture. Padomju kultūras darbinieku arodbiedriba ilgstoši uztur labus kontaktus ar Rietumvācijas radniecīgo poligrafijas un papīrpūnīcības darbinieku arodbiedrību, sevišķi ar Austrumvestfāles novada aktivistiem. Pērn maijā pie mums pirmo reizi uzturējās viens šīs arodbiedrības mākslinieciskais kolektīvs — vīru koris «Altenhāgena 1962» no Bilefeldes. Kori Rīga sirsngi uzņēma Poligrafiku centrālais klubs un šī kluba Tautas vīru koris «Dziedonis». Tā sākās skaista sadarbība, kurā apliecinājums — nule notikušā «Dziedona» pretvīzīte Rietumvācijā. Jāpiebilst, ka «Dziedonis» ir viens no pirmajiem padomju pašdarbibas koru kolektīviem, kas uzstājies VFR.

Gādīgie saimnieki — arodbiedrības vadītāji un Altenhāgenas koristi viesiem bija noorganizējuši ļoti plašu darbibas programmu. Bija sarunas par sociāliem un politiskiem jautajumiem, kas savīļo Rietumvācijas strādniekus un inteliģenci interesē viesus, tikšanās ar iestāžu un rūpnieku jaudim, iepazīšanās ar novada pilsētām, pieņemšana pie tūrīnes municipalitāšu vadītājiem, iepazīšanās ar krāšņo Teiteburgas meža apkārti.

Desmit dienu viesošanās pagāja gluži kā viens saaprindzināts, bet skaists mīrklis. Sīkak iepazīties ar iecerēto reizēm nebija iespējams, lai netraucētu koru galveno uzdevumu — koncertus. Lai kur ciemotos, katrā iespējamā gadījumā koris sastājās, lai improvizētu koncertā noskandētu kādu dziesmu. Jau vizites pirmajā dienā, kad kori Frankfurtes līdzīgā sagaidīja Altenhāgenas dziesmu draugi, kopīgi atskanēja R. Paula sačerēta «Dziedona» vadmotīva melodiju. Izrādījas, ka pērn, mājās atbraukuši, altenhāgneši iemācījušies dažas dziesmas latviešu valodā.

Pirms rīdzinieku autobuss sasniedza Bilefeldi, gandrīz visa diena tika veltīta Reinzenes apskatei. Klinšu ieskaušā upes ieleja un mājīgās pilsetīnas tās krastos atstāja neizdzēšamu iespaidu. Izbraukuši VFR metropoli Bonnai (tās dārzu zālumā par cejas oficiālās celtnes, kuras todien gatavoja L. Brežneva vizitei), koristi apskatīja slaveno Kelnes Domu. Gotikas mākslas meistardarba velvju bezgalībā ar tālu atbalsi izskanēja dažas rīdzinieku dziesmas. Neaizmirstami briži!

Tiesa, tūlīt ap dziedošajiem turistiem izveidojās liels interesentu pulciņš, tur bija arī daži Kelnē dzīvojošie sveši latvieši. Bet pirmās dienas novakarē, nonākot arodbiedrības izglītības un atpūtas centrā Hērstē, jau gaidīja VFR televīzijas laudis. Tūlīt notika muzikālas reportāžas ieraksts, kuru nākamajās dienās vairākas reizes VFR televīzijas skaitājiem bija iespēja redzēt

aktuālo notikumu pārraidē «Seit un södien».

Tāda spraiga un interesanta bija ikviens Austrumvestfāles pavadītā diena. Bija septiņi lieli koncerti, kuru programmās «Dziedonis» parādīja savu mākslu visplašākā kora literatūras diapazonā no renesances līdz mūsdienu padomju komponistu sacērejumiem.

Kāda būs akustika? Kāda — publikas atsaucība? Sie divi jautājumi allaž bija prātā koru dirigētam profesoram Imantam Kokaram. Par kori viņš daudz neuztraucās. Latvījas PSR Nopelnīem bagātīs kolektīvs jau pērn septembrī Goricijā (Itālijā) apliecināja savu augsto meistarību — ieguva starptautiskā koru konkursa laureāta nosaukumu. Turklat pēdējie mēneši bija aizvadīti spraigā darbā, lai pussimts cilvēku lielā mākslinieciskā līmenā ir vienreizēja, ja ne vienīgā savā veida parādība. Pierādījums tam bija sajūsmīnāto klausītāju aplausu vētra, kas pavadija katu dziesmu.

Kad skolas centrā Lāgē jau aiz muguras bija pirmais koncerts, kļuva skaidrs, ka klausītāji ir patiesi koru mūzikas cienītāji. Sākot ar padomju meistarū dziesmām līdz operām, katrai skandarbā izraisīja nedalītu publikas atzīni. Protams, vairāki skandarbi klausītājiem bija jau labi pazīsti, tāpēc jo svarīgāk kļuva katrā atskapojumā ielikt kaut ko savu, meistarigu. Un šķiet, ka tas izdevās, kaut vai slavenās krievu tautas dziesmas «El, uhnen!» interpretācija. Recenzija par šo uzstāšanos «Neue Westfälische Zeitung» rakstīja:

«Viru koris no Rīgas izsauca sajūsmu... Viņi iepazīstīja išmūķītu ar savu repertuāru, padomju komponistiem, pa vīnai latviešu, ukraiņu, krievu, azerbaidžānu tautas dziesmai, koriem no operām. Tas bija pieteikami, lai iepazītos ar kori, ko vada profesors Imants Kokars. Bet pārāk maz, lai no visas sirds nenovēlētu drīzu atkalredzēšanos Lipē.

Augstais limenis rada izbrīnu jau tad, kad dirigēts tikko uznāk: nekādas toņa noskaņošanas, kas atņem tik daudz laika. Lieliska dinamiskā skala... Varens forte. Baritonāls skanējums acimredzot šīm koriem ir visraksturākais. Mīksti, bet ne «ērgelisks» basi, nekādu bravurigu te noru. Aprinojami aizkustinoši un ar bagātām niansēm izdevās tautas dziesma vācu valodā.»

Pēc tam bija pats svarīgākais, pats savīļojošākais uzdevums: koncerti Bilefeldes labākajā koncertzālē, Dr. Etkera halē. Šī zāle tālu pāzīstama kā ievērojamu simfoniskās mūzikas skānu ierakstu un koncertu vieta, jo tās akustika patiešām pelna augstāko atzīni. «Dziedona» koncerti šajā zālē, ko daudzi uzskata par vīnu no labākajām Eiropā, kļuva, pēc avižu atzinuma, par «ievērojamu notikumu», bet koriem — par visa brauciena mūzikālo kulmināciju.

Imanta Kokara sugēstējošā žēsta un vīna mākslinieciskās personības aicināti, koristi prieķšnesumā atklāja visu gaismīlo prasmī.

Zālē patiešām valdīja mūzikā... Veštāfēles avīzē bija teikts, ka vīniem dziedētājiem ir mūzikālā izglītība. Jāatzīst, profesora vadībā strādnieki, kalpotāji un inženieri, kas veido kora pamatsastāvu, izgājuši labu skolu un izveidojuši, pēc vietējo mūzikas kritiku domām, «iespaidīgu izpildītāju mākslas ansamblī». Avīzes atzīmēja, ka harmoniskā programma, kas plaši iepazīstināja

ar Latvijas komponistu mūsdienu paaudzi, ar seno polifono un romantisko mūziku, parādījusi «grandiozā mūzikālā kolektīva daudzpusību». Ne mazāk cildinošu vērtējumu noteinīja E. Dārziņa «Mūžam zili», dažādo padomju tautu dziesmu un spožo operkoru izpildījums. «Izlīdzinātā tesitura, izpildījuma disciplina un, visbeidzot, profesionāla patstāvība», raksta Vestāfēles mūzikologi, «atļauj runāt par kori, kas pēc sava mākslinieciskā līmenā ir vienreizēja, ja ne vienīgā savā veida parādība.» Pierādījums tam bija sajūsmīnāto klausītāju aplausu vētra, kas pavadija katu dziesmu.

Uz kora koncertiem individuāli un veselām grupām no Kelnes, Hamburgas, Hanoveras, Minsteres un daudzām citām VFR vietām, pat no kaimiņvalstīm, ierādās tur dzīvojošie latvieši. Neslēpjot savīļojušā asaras, viņi bija liecīnieki latviešu dziesmas triumfam. Korespondētāja ««Palīdes» un «dankes» vācu — latviešu koncertam» pastāstīts par svešātēnes tautiešu izjutām. Daudzi jo viņiem centās koncertu ierakstīt magnetofonā lentēs. Kad zālē nerimstōšiem aplausiem panāca «Mūžam zili» atkātojumu, kāda vecāka klausītāja piebilda: «Kad vēl mums būs tāda iespēja dzirdēt mūsu mūziku tādā brīnišķīgā izpildījumā!»

Pēc koncertiem parasti izraisījās svešātēnes latviešu spontānas sarunas ar rīdziniekiem. Saņemot gandarijumu vārdus, koristi atbildēja arī uz daudzajiem jautājumiem, dāvāja Latvijas skānu plates. Lielākajai daļai no tiem, kas ciešā lokā iekāvā dziedētājus un novēlēja viņiem laimīgu talāko sadarbību, jau nodibinājušies kontakti ar dzimteni, viņi jau ciemojušies Latvijā vālās to izdarīt tuvākajos gados.

Sirsngas bija profesora I. Kokara tikšanās ar dažiem vīja jaunības gadu paziņām un citiem mūzikākiem, to skaitā ar A. Vitoliņu no Zviedrijas. Ipaša koristu pateicība pienākās Bilefeldes iedzīvotājam Graudiņa kungam, kurvisīs ciema dienās bija kora pavadonis un tulks, kā arī sagādāja jauku vakaru teiksmainās Detmoldas apkārtnes «Pasaku mežā» pie krāsu strūklakas. Koristi saņēma arī Bilefeldes latviešu velti —

skaistu sienas pulksteni un pilsētas bareljefu.

Pirmais malja svētku rīta Bilefeldē ar īpašu savīļojušu «Dziedonīs» stāvēja uz pilsētas senā rātsnama kāp nēm, atklāja turienes iedzīvotāju tūkstošu sanāksmi ar dziesmām krievu un latviešu valodā. Nākamajā dienā arodbiedribu vadītāju un antifaisti pavadijās vienīgās vācības sākumā pārpildītā Dr. Etkera zālē vakar nevarēja palikt vienaldzīgs pret viņu balsu sirsngī mīksto tembru. No visam Federatīvās Republikas malām bija ieradušies latviešu emigranti, lai dzīrdētu savas vecās dzimtenes dziesmas. Sos vienīgos sava veida dziesmu svētkus ar skaņābiem vācu un latviešu valodā atklāja Altenhāgenas vīru koris, pēc kura uzaicinājuma profesors Imants Kokars un viņa «Dziedonīs» atbraukāsi uz Bilefeldi. Pēc tam skatuvī un aplausus savā pārziņā nēma viesi no Baltijas. Savdabīgā, paskarbā valodas izruna radīja patikamu kontrastu 50 balsu melodiskajai pilnībai. Pirmais M. Zarīna dziesma izskanēja it kā apliecinājums latviešu dziedāšanas senajām tradīcijām. Savu savīļojušumu nevarēja noslēpt ari tie klausītāji, kas nesaprata dziesmas tekstu.

Pastiprinošas un klusinātās akordos «Dziedonīs» izpildīja «Nakts kurantus», lai «Balādi par mieru» parādītu kā aizraujošu melodrāmu. Spēcīgo crescendo rečitatīvās sekvences nomainīja balsu precīzais glissando. Pēc tam sekoja spēcīgā «Litānija Pērkonam» — seno igaunu dziesma, kurā ar mūzikas līdzekļiem izteiktais lūgums pēc lietus. Nevajadzēja pat saprast valodu: akustiski uzskatāmi tika attēloti vēras gudas, pērkona lietus grāvieni.

Jau pirms starpbriža klausītāji ar nebeidzamiem aplausiem panāca, lai uz «bis» atrākotu «Mūžam zili...». Tā apraksta mūsu kalmus, mūsumentalitāti, tā ir mūsu nacionālā dziesma...» teicā paveckā dāma, kas ierakstīja viņu koncertu uz ceļgallem tuvētā magnetofonā. «Kad vēl man būs līdzīga iespēja izdzirdēt mūsu mūziku tādā lielekā izpildījumā.» Viņa ar speciālu autobusu bija atbraukusi no Hamburgas.

J. Zītars

«PALDIES» UN «DANKE» VĀCU UN LATVIEŠU KONCERTAM

(«Neue Westfälische Zeitung»)

«Viņi nosaukuši sevi vienreizēja — «Dziedonīs», tomēr savas latviešu dzimtenes dziesmas augsto mākslu viņi pārvalda meistarīgi. Neviens no klausītājiem pārpildītā Dr. Etkera zālē vakar nevarēja palikt vienaldzīgs pret viņu balsu sirsngī mīksto tembru. No visam Federatīvās Republikas malām bija ieradušies latviešu emigranti, lai dzīrdētu savas vecās dzimtenes dziesmas. Sos vienīgos sava veida dziesmu svētkus ar skaņābiem vācu un latviešu valodā atklāja Altenhāgenas vīru koris, pēc kura uzaicinājuma profesors Imants Kokars un viņa «Dziedonīs» atbraukāsi uz Bilefeldi. Pēc tam skatuvī un aplausus savā pārziņā nēma viesi no Baltijas. Savdabīgā, paskarbā valodas izruna radīja patikamu kontrastu 50 balsu melodiskajai pilnībai. Pirmais M. Zarīna dziesma izskanēja it kā apliecinājums latviešu dziedāšanas senajām tradīcijām. Savu savīļojušumu nevarēja noslēpt ari tie klausītāji, kas nesaprata dziesmas tekstu.

Pastiprinošas un klusinātās akordos «Dziedonīs» izpildīja «Nakts kurantus», lai «Balādi par mieru» parādītu kā aizraujošu melodrāmu. Spēcīgo crescendo rečitatīvās sekvences nomainīja balsu precīzais glissando. Pēc tam sekoja spēcīgā «Litānija Pērkonam» — seno igaunu dziesma, kurā ar mūzikas līdzekļiem izteiktais lūgums pēc lietus. Nevajadzēja pat saprast valodu: akustiski uzskatāmi tika attēloti vēras gudas, pērkona lietus grāvieni.

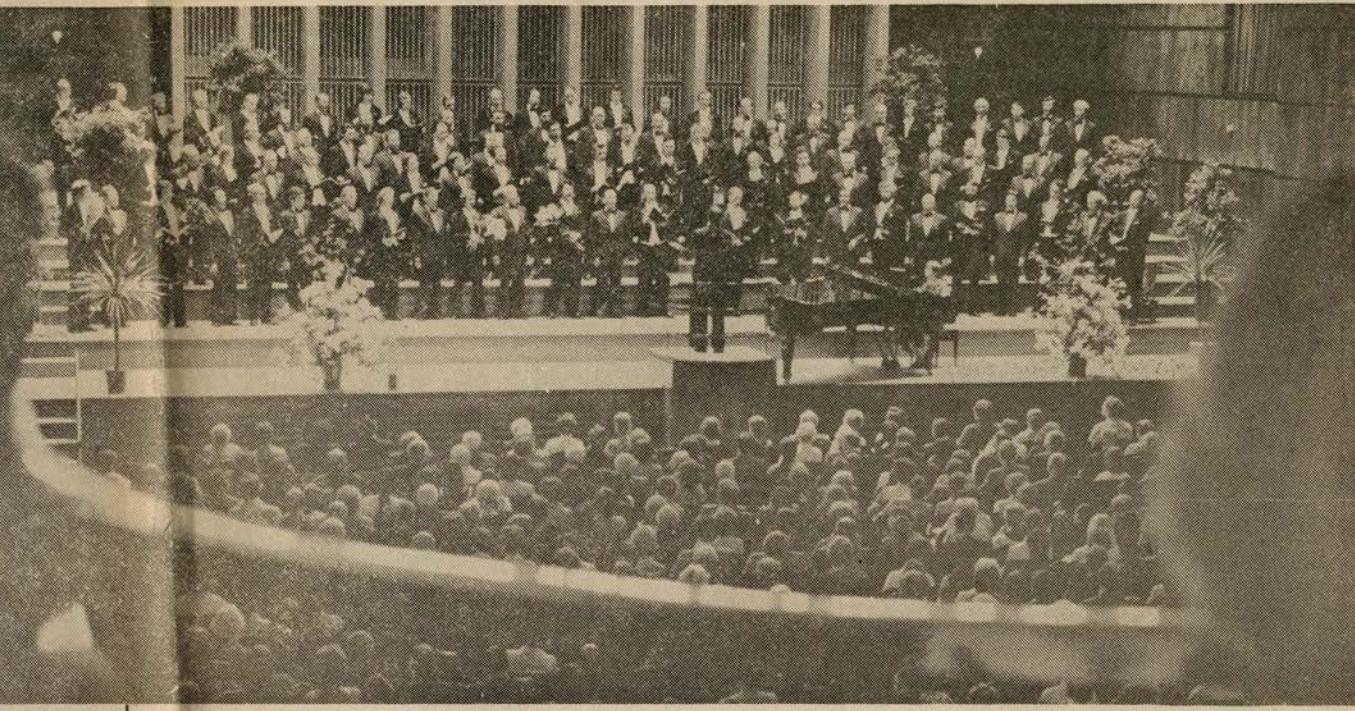
Jau pirms starpbriža klausītāji ar nebeidzamiem aplausiem panāca, lai uz «bis» atrākotu «Mūžam zili...». Tā apraksta mūsu kalmus, mūsumentalitāti, tā ir mūsu nacionālā dziesma...» teicā paveckā dāma, kas ierakstīja viņu koncertu uz ceļgallem tuvētā magnetofonā. «Kad vēl man būs līdzīga iespēja izdzirdēt mūsu mūziku tādā lielekā izpildījumā.» Viņa ar speciālu autobusu bija atbraukusi no Hamburgas.

Varenā finālā apvienojās uz skatuves bilefeldieši un viņu «dziesmu brāļi» no Latvijas. Dziesma «Kas tev, vācu mežs», ko izpildīja abi kori, bija tautu draudzības piemērs, pavadīts ar aplausu vētru.

Tautas vīru koris «Dziedonīs» Dr. Etkera zālē Bilefeldē.

(Ed. Heidmana, «Westfalen-Blatt» uzņēmums.)

Zum Finale eines großen Konzerts in der Oetkerhalle mischte sich der Männerchor Altenhagen unter seine lettischen Gäste. Zusammen mit dem Männerchor Dziedonis dirigierte Fritz Schulz diese einmalige Singvereinigung als Dank dafür, daß die „Sangesbrüder“ der sowjetischen sozialistischen Republik Lettland der Einladung zu diesem Gegenbesuch gefolgt waren.

Foto: Rudolf

Wasserdruck fiel ab

Bielefeld-Brake. Im Bereich der Tiefbauarbeiten für die neue Kläranlage in Brake kam es Freitag in den Abendstunden zu einer Beeinträchtigung der Frischwasserversorgung in höher gelegenen Ortsteilen. Die Stadtwerke konnten die Ursache zum Teil in Nachtarbeit beseitigen, so daß die Druckverhältnisse ab Sonnabendabend wieder normal waren.

Nächtlicher Besuch

Bielefeld. Diebe suchten das Gemeindehaus der evangelischen Kirchengemeinde in Schildesche in der Nacht zum Samstag heim. Sie gelangten durch ein eingeschlagenes Fenster in das Hausinnere und ließen einige Genußmittel mitgehen.

„Paldies“ und „danke“ für ein deutsch lettisches Chorkonzert

Männerchor Dziedonis mit der hohen Kunst des weichen Klanges

Bielefeld (bra). Sie nennen sich schlicht Dziedonis, Sänger, doch sie beherrschen meisterhaft die hohe Kunst des Gesanges ihrer lettischen Heimat. Dem innig-weichen Timbre ihrer Stimmen konnte sich gestern keiner der Zuhörer in der vollbesetzten Oetkerhalle entziehen. Aus allen Teilen der Bundesrepublik von Cuxhaven bis Kaiserslautern waren Exil-Letten angereist, um die Lieder ihrer alten Heimat zu hören.

Die musikalische Begrüßung dieses einmaligen Sängerfestes gab der Männerchor Altenhagen, auf dessen Einladung Professor Imants Kokars und seine „Dziedonis“ nach Bielefeld gekommen waren, mit einem Sängergruß in Deutsch und Lettisch. Danach gehörten Bühne und Beifall den Gästen aus dem Baltikum. Die eigenartig herbe Sprache stand in einem reizvollen Kontrast zur melodischen Klangfülle der 50 Stimmen. Das erste Lied „Meine Heimat“ war wie ein Bekenntnis zur alten Tradition des lettischen Gesanges. Nicht allein die vie-

len Zuhörer, die Text und Bedeutung des Liedes verstanden, konnten nur schwer ihre Rührung verbergen.

In auf- und abschwellenden Akkorden ließen Dziedonis das „Glockenspiel der Nacht“ erklingen, um in der „Ballade über Ruhe und Unruhe“ ein mitreißendes Melodram anzustimmen. Drängende Crescendi in Sprechsequenzen wechselten mit exakten Stimmglissandi. Daran schloß sich eine fiehrende „Litanei“, ein altes lettisches Lied, in dem die Bitte um Regen vertont ist. Man brauchte die Sprache nicht zu verstehen, das Heulen des Windes, das Regengetrommel, alles wurde akustisch bildhaft dargestellt.

Schon vor der Pause erzwang anhaltender Beifall die erste Zugabe für das Lied „Ewig Blau“. „Es beschreibt unsere Berge, unsere Mentalität, es ist unser Nationallied...“, erklärte eine ältere Dame, die mit einem Tonbandgerät auf den Knien das ganze Konzert mitschnitt. „Wann hat man schon eine solche Gelegenheit, unsere Musik so wunderbar zu

hören.“ Sie war mit einem Bus eigens dafür aus Hamburg angereist.

Den Dank für die Ausrichtung des Konzertes konnte der Männerchor Altenhagen noch am gleichen Abend entgegennehmen. In einem stimmgewaltigen Finale vereinten sich die Bielefelder mit ihren „Sangesbrüdern“ aus Lettland auf der Bühne. „Wer hat dich, du deutscher Wald“, angestimmt von beiden Chören, war ein beifallumtostes Beispiel von Völkerfreundschaft. Die lettischen Zuhörer winkten ihren Landsleuten zum Abschied mit Taschentüchern. „Paldies“ und „danke“ für dieses Konzert.

Beisammensein

Bielefeld-Heepen. Am 1. Mai um 19 Uhr trifft sich der SPD-Ortsverein Heepen im Naturfreundehaus auf dem Meyerhof zu einem gemütlichen Beisammensein. Für Hungrige gibt es Würstchen vom Grill. Für Getränke ist ebenfalls gesorgt. Gäste sind willkommen.

Dziedonis Vācijā - ar diviem politrukiem

SPECIĀLA MASKAVAS PIESARDZĪBA NO "EMIGRĀCIJAS LATVIEŠIEM"

BILEFELDA (rd.) — "Ar emigrācijas latviešiem nedrīkst satikties," — tādu striktu norādījumu saņēmuši Rīgas vīru kora Dziedonis koristi pirms izbraukšanas no Rīgas, dodoties koncertceļojumā uz Rietumvāciju. Šis pats rīkojums, tikai vēl asākā formā, koristiem atkārtots sevišķā instruēšanas sapulcē Maskavā, kur korim pievienojies arī speciāls Maskavas polītriks. Otrs politiskais uzraugs korim bijis līdz jau no Rīgas. Īpašas piesardzības dēļ (jo savus, vietējos politrukus jau visi pazist) pavadonis no Rīgas bijis "svešnieks" — no Latgales, kuru neviens no koristiem tātad nav redzējis. Viņa vārds Viktors Kursišs. Kora koncerts Bilefeldā, Rietumvācijas lielā rūpniecības pilsētā (ap 300.000 iedzīvotāju), bija izpārdots — ap 1000 klausītāju, no kuriem kādi 300—400 bija latvieši. Korim pasniedza arī sarkanbaltas puķes. Pavisam korim Vācijā paredzēti seši koncerti — dažādās mazākās pilsētās Bilefeldas apkārtnē un Kelnē.

Bilefeldas koncertā Dziedonis, dirigenta Imanta Kokara vadībā, dziedāja "internacionālu" programmu: pa-lestrīnas, Šuberta, Grīga dziesmas, krievu autorus un arī Latvijas tagadējā laika komponistu darbus. No latviešu klasiskā koru repertuāra bija Emila Dārziņa (Mūžam zili), Alfreda

Kalniņa, Jurjānu Andreja un Jēkaba Graubiņa dziesmas. Piedevās Jēkaba Medīna Tērvzeme. Bija arī trīs operu kori no Vāgnera, Guno un Verdi operām. Klavieru pavadijumus spēleja korim līdzi atbraukusi pianiste Ilze Dzērve.

Korī šoreiz bija 55 dalībnieki, dirigentam I. Kokaram līdzi arī dzīvesbiedre. Cik zināms, tad koris vēl nedēļu pirms izbraukšanas nav zinājis, vai šis koncertceļojums vispār notiks. Sarežģījumus radījis tas, ka kora sakomplektēšanai Vācijas braucienam to vajadzējis papildināt ar "Ave sol" kora dziedātājiem, jo Dziedonim — pēc "neuzticamo" noskīršanas un atstāšanas mājās — nav bijis vajadzīgā sastāva. Bet Ave sol, savukārt, pašreiz gatavojas koncertceļojumam uz Japānu, kas notiks pēc pāris mēnešiem, un tāpēc ne labprāt gribējis savus dziedōpus aizdot Dziedonim citai koncertturnejai.

Braucienu gribējuši atlīkt, bet pret to protestējis koncertu rīkotājs Rietumvācijā — kāds Altenhāgenas vīru koris, kas agrāk viesojies Rīgā un tagad noorganizējis šo Dziedona previzīti. Vācu koris jau bijis izkārtojis visus koncertus, noīrējis telpas, izplatījis reklāmas. Vācieši draudējuši ar civilprasību apm. 15.000 dol. apmērā un bez tam gatavojušies sūdzēties pašam Brežnevam, kurš 4. maijā ierodas Bonnā. Lai novērstu šādus "sarežģījumus augstākās sfirārās", tad arī kora brauciens noorganizēts, un dirigents Imants Kokars saņēmis dažus Ave sol koristus.

Saskaņā ar Rīgā un Maskavā dotajām instrukcijām, koristi Bilefeldā tad arī sargāti no "emigrācijas latviešiem." Viņi nometināti kāda vācu jaunatnes mitnē pilsētas nomalē, un neviens viņiem klāt nav ticis. Kad vietējais vācu koris — koncerta rīkotājs — uzaicinājis Rīgas koristus uz Maija sagaidīšanas balli, tad izrādījies, ka tas notiek tādās telpās, kur vietas tikko peticis abu koru dalībniekiem. Pāris latviešu jaunieši, kas tomēr pa apkārtceļiem tikuši ballē iekšā, vēlāk atklāti un "izmesti" ārā. Uzraudzības režīms kori bijis tik liels, ka pat paši koristi nekad nav zinājuši, kas viņiem dienas programmā paredzēts. No rītiem piebraukuši autobusi, koristi sasēdināti iekšā un tad vesti uz dažādām pilsētas apskatēm, fabrikām, skolām vai pieņemšanām pie vietējiem pilsētas amatvīriem.

Koris Vāciju atstās 8. maijā. Koristi stāsta, ka Rīgā iedzīvotāju skaits tagad jau pāri miljonam, bet to oficiāli nekur nedrīkstot minēt. Par Brežneva vizīti Vācijā viņi nekā nav zinājuši. Komentārs: "Tam jau kauliņi vairs neturas kopā."

«EINER DER WELTBESTEN MÄNNERCHORE» —

Rietumvācijas prese slavina Rīgas «Dziedoni» tā vieskoncertos

Pēc kora turnejas VFR

«Muzikālas rozes Mātes die-

na» — šāds virsraksts pāri Zie-

meļreinas-Vestfāles lielākā die-

nas laikraksta «Neue Westfälische» lappusei vēstīja par «Dziedonu» koncertu sēriju VFR pilsēta Bilefeldē un tās apkartne. Bet tālāk lasām:

«Piecdesmit pieci vīri no Padomju Savienības kā svei-

cienu Mātes dienai sniedza dziesmu latviešu valodā «Lūk, mana roze zied». Dziesmu par rozi, kas domāta kā sievietes mātes simbols. Koris atvedis galvenokārt savas latviešu dziesmas no tragiskam līdz jautrām. Vispirms klasiskās, kurus viņi izpildīja, gērbušies melnās frakās, pēc tam folkloru latviešu tau-

tas tēros.»

Kā tad «Dziedonis» bija no-

kuvis sajā Vācijas Federatīvās Republikas pilsēta un ka radies mīgētās rakstās?

Mūsu korus saista cieši kontakti ar daudziem ārzemju kollektīviem. Arī Bilefeldes vīru koris «Altenhagen von 1962», kas darbojas rietumvācu Poligrafijs un papirrūpniecības arodbiedrības aizgādā, ar mūsu Poligrafiķu centralā kluba vīriem ir užņemis sakarus jau krietni sen. 1977. gadā bilefeldeši viesojas Rīgā, sniedzot šeit vairākus skaistus koncertus. Gadu vēlāk «Dziedonis» devās pretvīzīte uz Bilefeldi, kur ar lieliem panakumiem uzstājas rietumvācu publikas priekšā. Tātad abu koru draudzibai saknes jau iedibinātas, un tāpēc nav nejaušība, ka uz savu 20 gadu pastāvēšanas jubileju altenhāgenieši ielūdzā ciemos «Dziedonu» vīrus.

Un, lūk, maija sākumā Frankfurtes līdosta 55 dziedonu ar maestro Imantu Kokaru priekšgalā sagaidīja VFR Poligrafiķu un papirrūpniecības arodbiedrības sekretārs Helmuts Vestervelle, «Altenhagen von 1962» prezidents Gustavs Vem-

hēners, kora dirigents Fricis Sules kopā ar altenhāgeniešu parstāvjiem. Sagaidīja ar ziediem, no kuriem savs puķu pušķis tika ari profesoram Imantam Kokaram, kora prezidentam Jānim Krūklitim un kora pastavigajai koncerimeistarei Ilzei Dzervei.

Bet tas bija tikai sākums. Aizsteidzoties notikumiem priekšā, jāsaka — visos nākamajos koncertos, kur vien «Dziedonis» uzstājas, ziedu buķešu un dāsnu aplausu netrūka nekur!

«Einer der weltbesten Männerchore» — stāvēja rakstīts koncertu afišas un reklamas lapīnas. Viens no pasaules labākajiem vīru koriem. Vai nu tas gluži atbilst patiesībai, tas lai paliek koncerta rikotāju un reklamētāju ziņā, taču mūsu vīri no sadas uzslavas aizkustināti gan. Un centas šo uzslāvu attaisnot. Jau jubilejas koncertā, kas notika 8. maijā kopā ar Altenhāgenas bērnu kori un vīru kori «Altenhagen von 1962», «Dziedonu» vīru uzstāšanās atradas publikas uzmanības centrā. Klausītāju ipašu atzinību izpelnījās skanu efektīiem piesātinātā igauņu komponista V. Tormisa pagānisķa lūgšāna «Litānija Pērkonam», jauku izskanēja ari smalkas lirkas apgarotā krievu tautasdziešma «Vakara zvani». Taču vairāk par visu klausītajus, kuru vidū atradās daudzi jo daudzi sveštales latvieši, iepriecināja mūsu pašu draiskās tautasdziešmas un klasiku — F. Sūberta, L. Beethoveni, E. Dārziņa — un citu komponistu darbi.

Pirms 37 gadiem 9. maijs ieziņēja otrā pasaules kara beigas. Sogad 9. maijā «Dziedonu» vīri devās uz Stukenbrokas brāļu kapiem, lai noliktu ziedus un ar ūsi pieziņas bridi godinātu 65 000 padomju karavīru, kas gulditī šajā vieta.

Bet pēcpusdienā un vakara atkal koncerti.

Pateicoties bilefeldieša tautieša Graudiņa iniciatīvai un mūsu vācu draugu gādībāi, «Dziedona» vīriem šā koncertceloju-ma laikā radās iespēja pacietoties Kēbekā — pilsētā, kur savas dzives pēdējos gadus pavadījis un kuras kapos atdu-sas rakstnieks un gleznotājs Jānis Jaunsudrabiņš. Sei vietējā novadpētniecības muzejā aplūkojām «Baltas grāmatas» auto-ram velēto atsevišķo istabīnu, kur vitrīnas un pie sienām izliktas viņa gleznas, grāmatas, rokraksti, fotoalbumi.

Pēc tam pieziņas brīdis Kēbekas kapsētā. Vienkāršs, pē- lēks laukakmens ar bronzā kārtīti Jaunsudrabiņa portretu, ko veidojis pazīstamais vācu tēlnieks Roberts Hermans. Nolie-kam ziedus, un vīri uzsāk «Tēvu zeme svēta, dārgā...». Svinīgi skan šī Jēkaba Medīpa dziesma pie iemīlotā rakstnieka kapa, kurš, ari svešumā bū-dams, vienmēr atcerējās un ra-da saites ar dzīmteni.

Pieziņas brīdis beidzas, un «Dziedonis» dodas tālāk. Soreiz uz Bādzasendorfas kongresu zāli, kas ir klausītāju pilna līdz pēdējai vietiņai. Publikas pie-krišana korim tik liela un aplausi tik varenī, ka vairākas dziesmas jaatkārto vēl un vēl. Daudz interesantu iespaidu «Dziedonu» vīri guva Hārzen-vinkelis pilsētā, kur pirms koncerta apmeklējām lauksa-mniecības mašīnu rūpnicu «Claas». Ekskursiju pa rūpnicu palīdzēja noorganizēt un pa-skaidrojumus sniedz tautietis Ozoliņš, kas šeit strādā reklāmas daļā. Saja rūpnicā, tāpat kā daudzās citās VFR ražošanas un sadzives sfērās, nodarbināti dažādu tautību pārstāvji — turki, grieķi, spāni, itālieši u.c. Tas viss rada vairākas grūti risināmas problēmas valodas, reliģijas un politiskās pārliecības jomās. Turklat, kā

zināms, Rietumvācijā pastāv ari bezdarbs, kas pirmām kārtām skar iebraucējus ārzemnieku.

Koncerts reālskolas telpās norit pacilā atmosfērā. Jau pie-minētā «Neue Westfälische» un arī Hārzenvinkelis avīze «Glocke» vairākas dienas iepriekš saviem lasītājiem sniegusi in-formāciju par mūsu ierašanos ar šādiem virsrakstiem:

«Pasaulslavenais latviešu vīru koris sniegis koncertu reālskolas telpās.»

«Pie mūrs viesosies augstākās klasses koris — «Dziedonu» no Rīgas!»

«Latvieši pieskaitāmi pasau-les labākajiem dziedātājiem.»

Un tā tālāk.

Pēc šādas reklāmas un it ipaši pēc sirsniņas sagaidīšanas — apsvēruma dziesmas, ko izpilda Hārzenvinkelis vīru koris «Sangerbund» un jautrajiem maršiem reālskolas dārzā ragu muzikantu izpildījumā — Imantam Kokaram atliek tikai viens: nemt no «Dziedonu» vīriem āra visu, ko tie spēj dot.

Jau pēc pirmajām dziesmām jūtam klausītāju sirsniņo atsaucību. Par to liecina aplausi un lūgumi pēc atkārtojuma. Tātad skanējis ir labi. Koncerta noslēgumā Franča Sūberta «Naktis» dziedam vācu valodā kopā ar «Sangerbund» vīriem, un ari šī dziesma ir jaatkārto. Var gandrīz uzskatīt, ka šis koncerts izvērties par maziem dziesmu svētkiem. Turklat vie-tējē mūzikas draugi visu koncerta norisi uzņēma videoorientē. Tā sakot, atmiņai no tās die-nas, kad šeit viesojies «augstākas klasses koris».

Neapšaubāmi, šo maija dienu «Dziedonu» koncertserijas aug-stākais punkts bija uzstāšanās Bilefeldes Oetkerhallē, kas pie-skaitāma labākajām koncertzā-lēm ne tikai Rietumvācijā, bet ari visā Eiropā. Milzīgās ēkas

klausītāju zālē ir gandrīz 2000 vietu, un tās akustika ir vien-kārsi lieliska.

Koncertu ar trīs dziesmām ievada Altenhāgenas vīru koris, bet pēc tam dziedam mēs, «Dziedona» vīri.

Jau ienākot zālē, redzam, ka šeit, kā mēdz teikt, pat ābolam nav kur nokrist. Publīka sa-springti gaida. Veikliem soļiem ienāk maestro Kokars un tūda)sāk.

«Nu atnāca mana reize...» — Raimonda Paula mūzika. La-bi. «Mūžu mūžos būs dziesma» — Valters Kaminskis. Lo-ti labi. Un tad koncerts sākas pa istam, ar visu koristu aiz-rautīgu muzicēšanu, ar ziedu kāpjēm un nebeidzamiem aplausiem.

Uzsākot koncerta otro daļu, mūsu vīri saņem aplausus par skaistajiem tautas tēriem. Dziedam latviešu klasiku un tautasdziešmas. Bet noslēgumā — kopā ar altenhāgeniešiem «Lūk, roze zied» un «Tēvu zeme svēta, dārgā». Abu dziesmu tekstu viņi iemācījušies latvis-ki, un tāpēc mums kopā skan pavisīt labi. Daudzi klausītāji zālē ir ieslēguši magnetofonus, lai no šī koncerta viņiem paliktu piemiņa. Daudzi svesatnes latvieši pēc koncerta nāk pie mūsu parmit kādu vārdu, pa-teikties, apjautāties par dzim-tēti Atmīnā palikuši kāda vie-tējā latvieša vārdi:

«Esam lepni, ka dzimtenes mākslinieki izraisījuši tādu sa-jūsmu, tādu piekrišanas vētru atturīgo vācu klausītāju vidū.»

Atklāti sakot, ari mēs lepo-jāmies. Ar to, ka esam varējuši nest tālu aiz mūsu zemes robežām savas tautas, savas ze-mes dziesmas. Un ar to, ka šīs dziesmas guvušas tik jūsmīgu atsaucību.

B. Krastiņš,
kora dalībnieks

Dziedonis aus Riga eingetroffen

Zur Begrüßung erklang ein lettisches Lied

Berühmter Chor zu Gast in Bielefeld

Bielefeld/Hörste (Kle.). Ein lettischer Sängergruß erschallte gestern abend im Teutoburger Wald. Die Mitglieder des Männerchores Altenhagen von 1962 nahmen mit diesem Lied über 60 Mitglieder und offizielle Begleiter des berühmten lettischen Männerchores Dziedonis aus Riga stilvoll in Empfang. Und der Gastchor unter der Leitung von Prof. Imants Kokars stimmte natürlich sogleich mit ein und bedankte sich anschließend mit dem lettischen Nationallied „Tevu Zeme“.

Seit dem 5. Mai sind die Letten unterwegs in Richtung Bielefeld. Als sie ihre Heimatstadt verließen, gab es dort Sonnenschein und 20 Grad Wärme – ebenso wie bei der Zwischenstation in Moskau. Das schöne Wetter als Gastgeschenk mitzubringen, gelang ihnen leider nicht. Als sie gestern vormittag mit einer Aeroflotmaschine in Frankfurt landeten, mußten sie mit dem feucht-kühlenden deutschen Klima vorliebnehmen.

Um so herzlicher war der Empfang durch eine Delegation aus Altenhagen mit dem Männerchorvorsitzenden Gustav Wemhöner und Chorleiter Fritz Schulz an der Spitze.

Mit einer Stunde Verspätung, verursacht durch einen Stau auf der Autobahn, trafen Gäste und Gastgeber gegen 20.15 Uhr im Heinrich-Hansen-Heim der IG Druck in Hörste ein, wo die Letten überwiegen untergebracht wurden. Die Gewerkschaft hat sich nämlich immer wieder für die Kontakte der beiden Chöre untereinander eingesetzt.

Geplant gewesen sei die Stippvisite in Bielefeld zum 20jährigen Bestehen des Männerchores Altenhagen schon seit dem letzten Jahr, erklärte Prof. Kokars. Das es tatsächlich klappen würde, habe man allerdings erst vor wenigen Wochen erfahren. Ein bißchen traurig sind die Altenhagener darüber, daß ihre lettischen Sangesfreunde schon am Donnerstag zurückfliegen müssen, statt am Freitag. Sie haben keinen anderen Flug bekommen können. Der Abschiedsabend muß daher ausfallen.

Alle geplanten Konzerte gehen aber trotzdem über die Bühne. Das heutige Jubiläumskonzert in Altenhagen ist allerdings schon seit Tagen ausverkauft. Wer den Dziedonis-Chor, der zahlreiche Sangswettbewerbe in aller Welt gewonnen hat, noch hören möchte, kann dies am Mittwoch, 12. Mai, in der Oetkerhalle tun. Karten sind noch zu haben in der NW-Geschäftsstelle Niedernstraße, im Tabakwarengeschäft Linneweber und bei Gustav Wemhöner in Altenhagen.

Der gesamte Männerchor Altenhagen hatte sich gestern abend in Hörste eingefunden, um den Männerchor Dziedonis aus Riga musikalisch in Empfang zu nehmen.

Foto: Jöstingmeyer

Der Männerchor „Dziedonis“ hat in Altenhagen eine feste Fangemeinde

Bielefeld-Altenhagen (Kle). Professor Imants Kokars und sein Männerchor „Dziedonis“ haben in Altenhagen inzwischen eine feste Fangemeinde. Schon beim Betreten der Mehrzweckhalle zu den beiden von ihnen gestalteten Programmblöcken erhielten die Sänger aus Riga Sonderapplaus, der jeweils noch anschwoll, wenn Chorleiter Kokars im Frack mit wehenden Rockschößen dazukam. Für ihre Lieder dankten ihnen die Zuhörer sogar mit Füßetrampeln. Beim russischen Volkslied klatschten alle im Takt mit. Der temperamentvolle Kokars hatte die Halle dabei fest im Griff.

„Wo Liebe ist, wird Frieden sein“ lautete der Titel des Konzertes in Altenhagen – der offiziellen musikalischen Visitenkarte des Männerchores Altenhagen von 1962 unter der Leitung von Fritz Schulz anlässlich des 25jährigen Bestehens des Chores. Dieser präsentierte insbesondere Volksmelodien aus aller Welt – mit und ohne Begleitung durch eine Rhythmusgruppe. Je flotter die Weisen, desto größer die Freude der Zuschauer – wenngleich es bei dem Lied „Mexiko“ einige Probleme mit der Harmonie gab.

„Die Altenhagener haben musikalisch deutliche Fortschritte gemacht – und dies ist nicht nur ein höfliches Lob unserer Gastgeber gegenüber“, erklärte einer der Rigaer Sänger. Diese sind für die Konzertreise in die Bundesrepublik „handverlesen“ worden. Die besten 35 mit dem absoluten Gehör setzte Imants Kokars auf die Mitfahrerliste, weitere 15 Plätze wurden ausgelost. Bei ihnen stimmt jeder Ton, jeder Einsatz. Dafür müssen sie allerdings auch hart arbeiten. Trotz umfangreichem Besuchs- und Besichtigungsprogramm nimmt der Dirigent die „Dziedonis“-Sänger täglich ein bis zwei Stunden hart in die Schule.

Am Samstagabend stand für die Altenhagener und ihre Gäste aus Riga ein „Freundschaftsabend“ in der Kantine der Firma Stahlschmidt an. Natürlich

wurde auch dort noch einmal gesungen. Es sei schön, daß man inzwischen „gemeinsame Lieder“ habe, stellte „Dziedonis“-Präsident Jannis Kruklitis fest.

Helmut Westerwelle, Gründungsmitglied des Männerchores Altenhagen und Bezirkssekretär für Ostwestfalen der IG Druck und Papier, betonte, mit der Anbahnung von Begegnungen über

die Kultarbeitergewerkschaft der UdSSR habe seine Organisation 1977 absolutes Neuland betreten. Zunächst sei das Ganze nur eine „Utopie“ gewesen, die aber im Laufe der Zeit auf mehreren Ebenen zur Realität und sogar zur Normalität geworden sei. Er brachte die Hoffnung zum Ausdruck, die Freundschaft zwischen den beiden Chören möge weiter wachsen, so daß man auch noch gemeinsam das 25jährige Bestehen der Kontakte feiern könne. Dem „Dziedonis“-Präsidenten überreichte er im Namen der IG Druck und Papier einen Eichenteller mit Inschrift, während an Gustav Wemhöner, den ersten Vorsitzenden des Männerchores Altenhagen, ein Scheck mit einem namhaften Betrag ging.

Beim Ehrenabend des Männerchores Altenhagen für den Männerchor „Dziedonis“ aus Riga entstand dieses Foto. Es zeigt von links: Chorleiter Fritz Schulz, seinen Kollegen Professor Imants Kokars, Helmut Westerwelle von der IG Druck und Papier, Saiga Beika, Direktorin des Rigaer Kulturhauses, den Männerchor-Vorsitzenden Gustav Wemhöner und den „Dziedonis“-Präsidenten Jannis Kruklitis mit dem Erinnerungsteller der Gewerkschaft.
Foto: Privat

Männerchor aus Riga begeisterte das Stadthallen-Publikum

Der Männerchor »Dziedonis« aus Riga in Lettland belegt regelmäßig erste Plätze bei Chorwettbewerben in der UdSSR und vielen anderen Ländern Europas. Auch in Bielefeld begeisterte er sein Publikum.

Fotos: Büscher

Deutsch-lettisches Chorkonzert harmonisches Kultur-Ereignis

Weltberühmter Chor auf Einladung des Männerchores Altenhagen in Bielefeld

Bielefeld (SJ). Mit einer beeindruckenden Interpretation des »Popule meus« von Giovanni Palestrina (1525 - 1594) zog der lettische Männerchor »Dziedonis« aus Riga am Samstagabend sein Bielefelder Publikum in den Bann. Mehrere Sänger standen abseits des Chores und erwiederten – gleich einem Echo – vom Seitenflur aus den Gesang der Saalgruppe. Ihr Vortrag erzeugte eine

fast andächtige Stille und Besinnlichkeit bei den Chorliebhabern in der bis auf wenige Plätze ausverkauften neuen Stadthalle. Eindrucksvoll bewiesen die 78 Mitglieder des ältesten lettischen Laien-Chores, die regelmäßig die ersten Plätze bei Chorwettbewerben in der UdSSR und vielen Ländern Europas belegen, ihre Stimmengewaltigkeit.

Mehrfach bereits hatten sie das Bielefelder Publikum mit Chor- und Konzertveranstaltungen begeistert, damals noch in der Oetkerhalle. Bei ihrem nunmehr vierten Aufenthalt in der Leineweberstadt genossen die Letten auch diesmal wieder die Gastfreundschaft des Altenhagener Männerchores, der die Letten anlässlich der Eröffnungsfeierlichkeiten der Stadthalle nach Bielefeld eingeladen hatte. Unter dem Motto »Das Lied beherrscht die ganze Welt« bestritten die befreundeten Chöre gemeinsam den musikalischen Abend. Geleitet wird der Chor »Dziedonis« seit 1956 von Professor Imants Kokars, dem Direktor des Rigaer Konservatoriums. Von seinem Dirigentenpult aus schaffte er es, die Vielzahl der Stimmen zu einem harmonischen Ganzen zu verschmelzen.

In seiner Eröffnungsrede hatte Horst Thermann, Vorsitzender

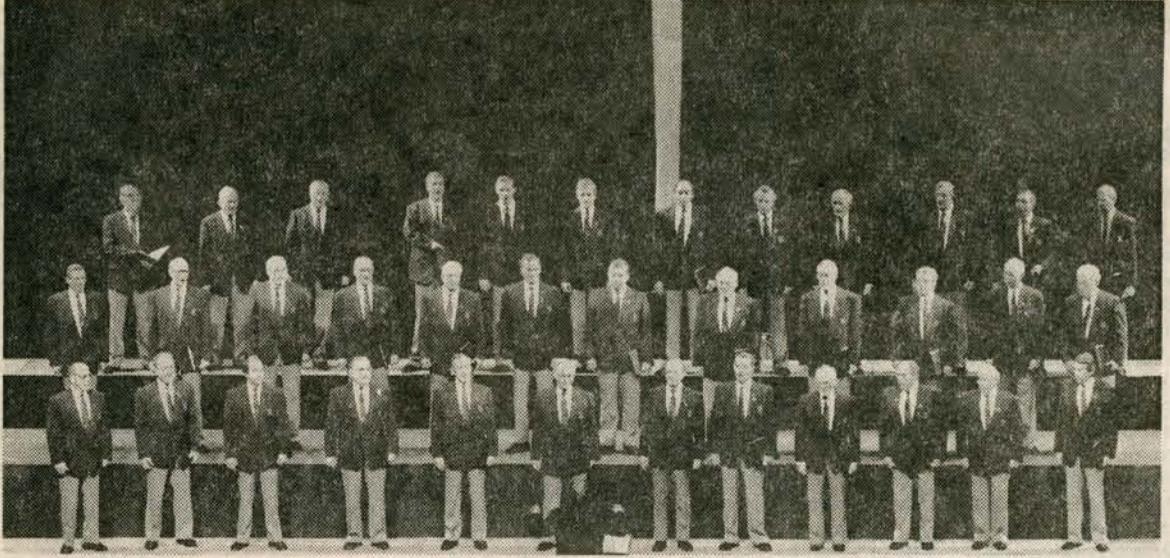
des Kulturausschusses der Stadt, dem Altenhagener Chor und seinem Vorsitzenden Gustav Wemhöner dafür gedankt, daß sie bei ihren Konzertreisen in die UdSSR und nach Riga die Menschen für freundschaftliche Beziehungen aufgeschlossen und die Bande zwischen Altenhagen und Riga geknüpft hätten. Janis Kruklitis, der Präsident von »Dziedonis«, bedankte sich für die Möglichkeit, in der Stadthalle auftreten zu können. Er kam mit seinem Sohn Uldis (17), dem jüngsten Chormitglied, nach Deutschland.

Neben der gastfreudlichen Aufnahme, die sie in Bielefeld gefunden haben – die Hälfte der Chormitglieder wohnt bei Familien des Altenhagener Chores – ist den Letten doch die strengere Arbeitsmoral der Deutschen aufgefallen. »Wir nehmen die Arbeit mehr auf die leichte Schulter«,

gab Kruklitis zu, der von seinem Landsmann Jazeps Raubikis, der seit vielen Jahren in Deutschland lebt, gedolmetscht wurde.

Während der Pause hatten die Zuschauer Gelegenheit, im Foyer der Stadthalle lettische Töpfereierzeugnisse und handgearbeitete Bastelarbeiten zu erwerben. Neben mehrarmigen getöpferten Kerzenleuchtern, Tellern und Tonvasen gab es auch Pfeifen in Form von Schweinchen und Kühen.

Mit ausdrucksstarkem Gesang trug der Altenhagener Männerchor zum Gelingen des Abends bei. Beeindruckend war der von beiden Chören gemeinsam dargebotene Schlußteil. Mit Liedern wie »Im schönsten Wiesengrunde« und dem »Ännchen von Tharau« endete der Abend in einer Harmonie, wie sie eben (fast) nur von der Musik ausgehen kann.

Unter dem Motto »Das Lied beherrscht die Welt« traten der Männerchor Altenhagen (Dirigent: Fritz Schulz) und der Chor »Dziedonis« im Konzert auf. Die Letten genießen bereits zum vierten Mal die Altenhagener Gastfreundschaft.

Deutsch-lettisches Chorkonzert harmonisches Kultur-Freignis. Bielefelder Tageblatt Nr. 222 1990

«Dziedonis»

dzied

RĪGAS viru koris "Dziedonis" tieši pirms septiņdesmit gadiem aprīli pieteica sevi ar pirmo koncertu. Kora mūžs jau pārsniedzis tā dalībnieku aktivā mūža garumu, divdesmit trīs pirmā koncerta dziedātāji jau visi pārcēlušies aizsaulē. Vecākā vēl pašreiz dziedošo viru daļa var atskaitīties uz divdesmit pieciem – trīsdesmit nodziedātājiem gadiem. Voldemārs Šēnbergs un Imants Grīnvalds – uz trīsdesmit astoņiem, bet Eduards Možeiks pat uz četrdesmit sešiem.

Pirmais kāpinājums kora

pierādīt kā kora viedokli, spēj aizraut, fascinēt dziedātājus. Šāda ipašība piemīt Imantam Kokaram kā piedeva izcilajam talentam un apskaužamajām darbaspejām.

Uzvarām vainagotā piedališanās starptautiskajā koru konkursā Gorīcijas pilsētā Itālijā 1977. gadā nenoliedzami ir spilgtākā lappuse kora vēsturē. Virzība uz šīm virsothēm nebija viegla. Bez iebildumiem koris pārgāja uz profesionālu darba režīmu – mēģinājumi katru darbdienu plus vēl divtik gari brīvdienās. Un tas bija augustā,

uzkonstruējis telpisku sistēmu, nevairoties arī pats pielikt roku. Brīnumainākais, ka šī no "vietējiem materiāliem" – ne visai stabiliem galdiem, plauktiem, krēsliem – veidotā struktūra tomēr izturēja kora svaru. Kovrovā, kur atskanojām plašāku kora darbu, maestro man ierādīja vietu uz apmēram pusmetru platas dzegas divu metru dziņa orķestra padziļinājuma malā.

Ar skumjām jāsecina, ka ārzemēs publikas atsaucība arī skaitliski bieži ir lielāka nekā mūsu pašu Latvijā. Dažkārt esam dziedājuši lauku klubos, kur klausītāju skaits nepārsniedz koristu skaitu. Imants Kokars nekad nav atteicies koncertēt arī šādās situācijās.

Ārzemju braucienos mūs pavadīja lielāks vai mazāks skaits "Kultūras" ministrijas darbinieku. 1978. gadā bijām atbildes vizītē pie vācu viru kora Bielefeldē. Vācieši neizpratnē taujāja par Latviju nesastaptajiem "dziedātājiem". Šādu jautājumu man uzdeva arī galda kaimiņš kādā saviesīgā brīdi. Atbildēju, protams, ka viņam nepazistamais drūmais vīrs ir mūsu dziedātājs. Kad pēc briža kāds no klātesošajiem uzaicināja nodziedāt "Pūt, vējini", izrādījās, ka mans "korists" šo dziesmu neprot.

Mūsu koristu paaudze dziedāja laikmetā, kad visi koncerti bija jāuzsāk ar kādu dziesmu par partiju. Automātiski skandinot šis obligātās dziesmas, domās vienmēr esmu kavējies pie savas "partijas" – tiem sabiedribas slāniem, no kuriem esmu cēlies, kuros esmu iekļāvies visu savu dzīvi – tajos nebija un nav absurdū sociālu struktūru balstītāju.

Ir vēl cita mūsu repertuāra neliela dziesmu grupa, kuru neesmu varējis pieņemt – tā saucamais meiteņu dziesmu cikls. Šo vairāku latviešu komponistu dziesmu pamatā ir Imanta Ziedona teksti, kas titulēti ar sieviešu vārdiem, saturis bieži balansē uz sabiedribā pieņemtā robežas. Šis dziesmas mūsu repertuārā dominēja pirms gadiem desmit. Interesanti bija vērot klausītāju reakciju. Mazskaitligākās viriešu daļas attieksme bija visai atturiga, kamēr dāmas izrādīja neviltotu sajūsmu.

Pašlaik mūsu koris dzīvo septiņdesmit gadu jubilejas noskānās, ieejot savā ceturtajā uzplaukuma posmā. Novēlu mūsu jaunajam diriģentam Jurim Vaivodam panākumus šajā ceļā!

Egils DAKNIS,

"Dziedoni" kopš 1968. gada

Jāzepa DANOVSKA foto

darbībā bija trīsdesmitajos gados diriģenta Leonida Vignera vadībā – pirmie ārzemju braucieni, pilnas koncertzāles, cildinošas atsauksmes presē. Nākošais atjaunotnes un kāpuma posms ar uzvarām dziesmu karos – četrdesmito un piecdesmito gadu mijā diriģenta Haralda Medņa vadībā. Visspilgtākais un visilgstošākais bija diriģenta Imanta Kokara kora izaugsmes posms 1955.–1990. gados. Mums, vecākā gadagājuma dziedātājiem, šis laiks ir līdzi izdzīvots, tādēļ vistuvākais. Par to varam runāt kā aculiecinieki. Mēģināšu ieskicēt dažas epizodes "Dziedonā" ceļā.

Demokrātija un autoritārisms kora darbībā neapšaubāmi atrodas nemītgā mijiedarbībā. Koris pēc savas būtības ir demokrātisks veidojums, bet par demokrātiju nevar būt ne runas dziesmas izpildījuma brīdi, kur viss pakļauts diriģenta gribai. Jo šī griba mērķtiecīgāka un dzelžaināka, jo augstāku lidojumu var gūt dziesma. Dziedātājam ir pilna izvēles iespēja: dziedāt tikai mājās, draugu pulkā vai arī kādā kori. Ja dziedātājs izvēlējies korista ceļu, tad viņš jau ir samazinājis savu brīvības pakāpi, uzņemdamies jaunu, ilgstošu, apzinīgi veicamu pienākumu. Šī dziedātgrība diriģentam jāprot likt lietā. Ideāla sadarbība veidojas, ja diriģents savu viedokli spēj

vasaras atvainījumu mēnesi! Pēc konkursa noteikumiem kora skaitliskais sastāvs nedrīkstēja pārsniegt 36 dziedātājus, tie bija jāsakomplektē no mūsu simts viru kora. Izrādījās – izrauti no ierastās saskaņas, mēs vairs nejutāmies droši. Kādreiz par pirmo Dziesmu svētku dalībniekiem rakstīja: ceļā uz Rigu, pajūgos sasēdušies pa balsim, viņi esot turpinājuši mācīties dziesmas. Arī maestro Imants Kokars turpināja mēģinājumus vilcienu kupejās. Gorīcijā, jau pārliecītā par savu spēku, turpinājām mēģinājumus mūsu mitnes dāržā zem vakarīgajām, bet vēl siltajām Itālijas septembra debesīm. Konkursa zālē Imants Kokars dziedonūs ievadīja ar vieglu (un arī ne pārāk vieglu) uzsitīenu pa plecu. Šim žestam bija liels vienojošs spēks.

Lielu vēribu maestro vienmēr veltījis kora izvietojumam koncertos. Izbraukumos bieži skatuve jāpiemēro kora dziedāšanai. Barselonā, kur festivāla noslēguma koncertā dziedājām kā pēdējie, izpelnījāmies aplausus jau priekškara atvēršanas brīdi: 50 viru koris puslokā bija aizņēmis visu skatuvi gan platumā, gan augstumā. Podestu nebija. Pārējie, skaitliski mazākie, kori izvietojās "plakani" uz skatuves dēliem. Imants Kokars bija